

ZAGREBŠKI SOLISTI

Tanja Sonc, violina

Dvorana Union, Maribor
23. januar 2015 ob 19.30

ORKESTRSKI CIKEL 2014/2015

2. abonmajski koncert

www.nd-mb.si

◀ **NARODNI DOM MARIBOR** ▶

Koncertna poslovalnica | sezona 2014/2015

SPORED

Carl Philipp Emanuel Bach (1714–1788)

Sinfonija št. 3 v C-duru, Wq 182/3

1. Allegro assai
2. Adagio
3. Allegretto

Franz Schubert (1797–1828)

Rondo za violino in godala v A-duru, D 438

Adagio – Allegro giusto Rondo

Peter Iljič Čajkovski (1840–1893)

Valse-Scherzo za violino in orkester v C-duru, op. 34

(za godalni orkester prir. Sreten Krstić)

* * *

Antonín Dvořák (1841–1904)

Serenada za pihala v d-molu, op. 44 (za dva godalna kvarteta in kontrabas prir. Mordechai Rechtman)

1. Moderato, quasi marcia
2. Tempo di minuetto
3. Andante con moto
4. Finale: Allegro molto

Dmitrij Šostakovič (1906–1975)

Preludij in Scherzo za godala, op. 11

1. Preludij: Adagio
2. Scherzo: Allegro molto – Moderato – Allegro

Carl Philipp Emanuel Bach (»hamburški Bach«) je bil ena vodilnih glasbenih osebnosti svojega časa. Njegova dela predstavljajo most med barokom in klasicizmom, v marsičem pa se že ozira h glasbi romantike. Bach se je pri očetu učil kompozicije in instrumentalne igre ter v Leipzigu študiral pravo. Nato je bil v službi pruskega

kronskega princa v Ruppinu, ko pa je leta 1740 v Berlinu zavladal Friderik II., je mladi Bach postal kraljevi komorni čembalist. Leta 1767 je kot glasbeni direktor nasledil svojega botra Telemanna v Hamburgu, kjer je prevzel glasbeno vodstvo petih hamburških cerkva in kantorata v Johanneumu ter v tej ugledni službi ostal do svoje smrti.

Bach je bil po pričevanjih sodobnikov veder in šaljiv človek. Humorna plat njegovega značaja se odraža tudi v njegovih delih, obenem pa je bil inovativen in pogumen skladatelj. Ustvarjalno je zacvetel predvsem v Hamburgu, kjer je izdal številna dela. Ohranjeno je ogromno njegovih del za glasbila s tipkami, številne ode in pesmi ter duhovni koncerti in cerkvena glasba, komorna dela ter 18 sinfonij. Slednjim se je Bach posvečal v vseh obdobjih svojega ustvarjanja, saj je v njih kmalu našel svoj slogovni izraz. Sinfonije so nove in drzne, v njih se pojavljajo do tedaj neznane kompozicijske ideje; tudi poteki stavkov so polni harmonskih presenečenj, zvočna slika je transparentna in polna kontrastov. Sinfonije so izšle posamič ali v zbirkah; zbirka šestih sinfonij Wq. 182 za godala je nastala v Hamburgu in izšla leta 1773. V njih je skladatelj izrazil vrsto najrazličnejših kontrastnih občutij, od patosa in dramatike do ponotranjene nežnosti. Formalno se zgledujejo pri italijanski operni uverturi (s hitrim, počasnim in hitrim stavkom). Zunanja stavka sta hitra in virtuozna, počasni stavki pa spevni, razpoloženski, nekoliko zadržani in ekspresivni; v njih je že čutiti duha t. i. galantnega sloga prihajajočih desetletij. Tako je tudi v *Sinfoniji št. 3*, ki se začne z energičnim in igrivim Allegrom. Temu sledi patetični in melanholični Adagio. Zaključni Allegretto ima spevno temo, ki se skozi stavek razvija s številnimi presenečenji in kontrasti.

Znameniti skladatelj samospenov **Franz Schubert** nam je kot izvajalec znan predvsem kot pianist (kaksrnega si radi predstavljamo iz znamenitih prizorov »schubertijad«), vendar je bil tudi dober violinist. Violino ga je učil njegov oče, učitelj in šolski ravnatelj. Schubert se

je nato učil orgle, petje in kontrapunkt pri Michaelu Holzerju, kmalu pa je njegov talent opazil tudi slavni Antonio Salieri, ki je bil dunajski dvorni glasbeni direktor in je Schubertu pomagal do mesta deškega zborista v kapeli cesarskokraljevega mestnega kolegija. To je bila najboljša dunajska šola za neplemiške dečke, kjer je bil Schubert deležen odlične glasbene izobrazbe. Poleg tega je Schubert redno igral violo v domačem družinskem kvartetu ter bil član manjšega orkestra, ki je igral predvsem v hišah trgovca Franza Frischliga in violinista Otta Hatwiga.

Očarljivi *Rondo za violino in godala v A-duru* je bil eno od violinskih del (poleg treh violinskih sonatin oz. sonat), ki so nastala v plodnem letu 1816, ob *Sinfonijah št. 4 in 5* ter *Kvartetu v Es-duru*. V tem času je bil skladatelj že dodobra podkovan v umetnosti violinske igre. Do nastanka *Rondoja v h-molu* in *Fantazije v C-duru* za violino in klavir desetletje kasneje, je bil *Rondo v A-duru* verjetno Schubertovo najzahtevnejše delo za solistično violino (presenetljivo je, da Schubert kot pianist in violinist ni napisal nobenega koncerta). Priložnost nastanka skladbe ni znana: morda je nastala za izvajanje malega orkestra (s Hatwigom kot solistom) ali pa sta bila kot solista predvidena skladatelj ali njegov brat. Skladba, ki je izšla šele leta 1897 v okviru zbranih Schubertovih del, zrcali skladateljevo občudovanje Mozarta, a vendar se od velikega vzornika tudi oddaljuje po značilnem, nekoliko elegičnem in temnejšem schubertovskem tonu. *Rondo* začenja kratek Adagio uvod, po katerem nastopi lahkotna in spевна, melodično očarljiva Allegro tema, ki pa ni brez sence schubertovske melanholije.

Peter Iljič Čajkovski je bil nenavaden skladatelj, ki je med svojimi ruskimi skladateljskimi kolegi (zlasti med znamenito Rusko peterico) veljal za preveč evropskega, med profesorji na konservatoriju pa za preveč ruskega. Šele ko je s svojo glasbo požel mednarodno priznanje, so se duhovi nekoliko umirili; prav zmagovita kombinacija »evropskega« in ruske melodike, zvoč-

nosti in čustvenosti v njegovi glasbi je takšen ugled pravzaprav omogočila.

Skladatelj je po katastrofalnem dvomesečnem poskusu zakona z Antonino Miliukovo (in kasnejšemu razpadu, saj do ločitve ni prišlo) spomladi 1878 bival v tujini, v vasi Clarens ob Ženevskem jezeru, kjer je pisal violinski koncert. Tu ga je obiskoval njegov nekdanji študent kompozicije in violinist Josif Kotek, ki je služboval kot privatni violinist na posestvu grofice Nadežde von Meck v Clarensu in je veliko pripomogel k temu, da je grofica gmotno podprla tudi Čajkovskega. Kotek je skladatelju s svojim izvajalskim vpogledom pomagal pri pisanju *Violinskega koncerta*, glasbenika sta skupaj veliko igrala, iz pisma Čajkovskega pa je razvidno, da sta imela tudi romantično zvezo. Prav Kotku je bil posvečen *Valse-scherzo v C-duru* za violino in klavir (v prvotni različici), ki ga je Čajkovski napisal leta 1877. Zveza s Kotkom se je končala leta 1882, dobri dve leti zatem pa je 29-letni violinist umrl za tuberkulozo. Tudi same skladbe premierno ni izvajal on, temveč jo je leta 1879 igral mladi poljski violinist Stanislaw Barcewicz, prav tako nekdanji študent Čajkovskega v Moskvi. Skladba je navidezno preprosta, a izjemno privlačna. Lahkotni, poskočni temi po nekoliko bolj zadržanem osrednjem delu sledi zaključek, v katerem slišimo virtuozno variirano reprizo prvega dela.

Antonín Dvořák sodi med najslavnejše nacionalne skladatelje 19. stoletja in med češkimi skladatelji velja za dediča Bedřicha Smetane. Glasbi svoje domovine je občudovanje in mednarodno veljavo prislužil predvsem s svojimi simfonijami, komorno glasbo, oratoriji in samospevi.

Serenada op. 44 je nastala približno v istem času kakor *Valse-Scherzo* njegovega sodobnika Čajkovskega. Napisal jo je v začetku leta 1878 v samo štirinajstih dneh; skupaj s *Serenado op. 22* pa je močno pripomogla k skladateljevemu uspehu v tujini. To je bil za skladatelja nasploh srečen čas, ko so se mu preko prijateljskih povezav z Brahmsom (ta ga je priporočil berlinskemu

založniku Simrocku) odpirale nove možnosti in nova poznanstva predvsem v nemško govorečem glasbenem prostoru. Od tradicionalnih serenadnih pihalnih ansamblov v *Serenadi* prevzema zasedbo s pari oboj, klarinetov in fagotov, zvočno barvo pa dopolnjujejo še trije rogovi, violončelo in kontrafagot ad libitum – to zvočno barvitost je v priredbi za dva godalna kvarteta in kontrabas poskušal zajeti M. Rechtman. Dvořák je prepričljivo oblikoval različne karakteristike stavkov ter jih med seboj povezal v učinkovito celoto. Uvodni koračnici se še poznajo vplivi priljubljene klasične dunajske serenade, ton značilne češke pihalne glasbe pa je močnejši v sledečem »menuetu«, ki je pravzaprav kombinacija ljudskih plesov (nekakšnega ländlerja in furianta). V pastoralni idiliki tretjega stavka prepoznamo umetniško adaptacijo Adagia iz Mozartove *Gran Partite*, duhoviti in divji finale pa prinaša odzvene na začetno koračnico.

Dmitrij Šostakovič je bil vsestranski in izjemno plodovit skladatelj; poleg odrskih in orkestrskih del je pisal tudi komorno in filmsko glasbo, oratorije in samospelve. Njegove skladbe so si izborile mesto v koncertnih dvoranah širom sveta in že za časa svojega življenja je prejel vrsto častnih priznanj ter nagrad. Najbolj znane so zagotovo njegove simfonije in godalni kvarteti, zanemarjati pa ne gre tudi drugih njegovih del.

Šostakovič je glasbeno izšel iz ruske glasbene tradicije, a že kot študent je pokazal, da ga samo v tradicijo zagledana glasba ne zanima. Veliko je eksperimental, pri čemer ga je posebej nagovorila oblika scherza: v scherzih študijskega časa je preizkušal ritmične inovacije in glasbeno karakteriziranje. Neposredno ob *Prvi simfoniji* sta v času študija na peterburškem (oz. leningrajskem) konservatoriju v letih 1924 in 1925 nastala drzna, a skladateljsko tehtno premišljena *Preludij in Scherzo za godalni oktet* (oz. dvojni godalni kvartet), ki ju pogosto izvajajo v razširjeni godalni zasedbi. Skladbi sta posvečeni skladateljevemu prijatelju in pesniku Volodji Kurčavovu, ki je umrl leta 1925. Predvsem res-

nobni *Preludij* prežema izraz tesnobe in žalovanja za prijateljem. Druga skladba ima nenavaden scherzovski značaj, ki je dramatičen, agresiven, sarkastičen in poln disonančnih potez – za tedanje čase skrajno virtuozen, zaradi česar je bil verjetno prvič izveden šele leta 1927 v Moskvi, ko so ga kritiki zavrnil kot »preveč modernega in prezahtevnega«. A čas je pokazal svoje: dobro desetletje kasneje je Pariz sprejel *Preludij in Scherzo* s stoječimi ovacijami.

Katarina Šter

ZAGREBŠKI SOLISTI

Ansambel je bil ustanovljen leta 1953 v sklopu Radia Zagreb, pod umetniškim vodstvom znamenitega čelista Antonia Janigra. Nato se je v več kot šestih desetletjih ustvarjanja zvrstilo kar nekaj priznanih umetniških vodij, med njimi so Dragutin Hrdjok, Tonko Ninič, Anđelko Krpan in Borivoj Martinić-Jerčić, vseskozi pa je ansambel vzdrževal kakovost muziciranja na enako visokem nivoju, kar redno izkazuje tudi danes, doma in na prestižnih svetovnih odrih. Od leta 2012 Zagrebški solisti nastopajo pod vodstvom Sretena Krstića, priznanega violinista, koncertnega mojstra ansambla in koncertnega mojstra Münchenskih filharmonikov. Do danes je ansambel odigral več kot 3500 koncertov na vseh celinah, v največjih svetovnih središčih in najslavnejših koncertnih dvoranah po svetu, kot so Dunajsko glasbeno združenje, Concertgebouw v Amsterdamu, Londonska Kraljeva festivalska dvorana, Dvorana Berlinske filharmonije, moskovska Dvorana Čajkovski, Santa Cecilia v Rimu, Operna hiša v Sydneyu, Viktorijina dvorana v Ženevi, Kraljevo gledališče v Madridu, Teatro Colon v Buenos Airesu itd. So redni gostje priznanih festivalov, kot so Salzburški in Praški festival, festivali v Edinburghu, Berlinu, Bergnu, Barceloni, Istanbulu, Pradesu, Osajah in Dubrovniku, z njimi pa so koncertirali priznani solisti, med njimi so Henryk Szeryng, Alfred Brendel, Christian Ferras, Pierre Fournier, Leonard Rose, sir James Galway, Jean-Pierre

Rampal, Aldo Ciccolini, Katia Ricciarelli, Lily Laskine, Zuzana Ružičkova, Mario Brunello, Isabelle Moretti, Guy Touvron in mnogi drugi.

Repertoar Zagrebških solistov sestavljajo baročna, klasiistična, romantična in tudi dela sodobne glasbe, še posebej pa se posvečajo izvedbam zgodnjih hrvaških del in del mlajših generacij hrvaških skladateljev. Dolej so posneli že več kot sedemdeset nosilcev zvoka, in sicer za založbe Vanguard, EMI, ASV, Eurodisc, Melodia, Hispa-vox, Pickwick in Croatia Records. Med zadnjimi izdajami omenimo album z deli Ernesta Crodera, ki so ga posneli s priznanima solistoma, violinistom Guillermom Figuerom in kitaristom Pepejem Romerom (založba Naxos, leto 2010), ki je bil nominiran za nagrado latinski grammy. Poleti 2014 so Zagrebški solisti izdali posnetek z deli Borisa Papandopula, ki jih izvajajo skupaj s pianistom Oliverom Triendlom.

Ansambel je doslej prejel številna visoka priznanja in prestižne nagrade, med drugim tudi prvo nagrado v Mar del Plati (*Koncerti 18. stoletja*), nagrade Pablo Casals, Elisabeth Sprague Coolidge (za izvajanje sodobne glasbe), nagrade Vladimir Nazor, Milka Trnina, Josip Štolcer Slavenski (za najboljšo izvedbo dela hrvaškega skladatelja), nato nagrado Ivana Lukačića na Varaždinskih baročnih večerih, nagradi Villa Manin in UNESCO, prejeli so nagrado in plaketo mesta Zagreb, srebrno ploščo založbe Croatia Records, državno odlikovanje za zasluge, več diskografskih nagrad porin (leta 1994 tudi za življenjsko delo) in mnogo drugih. Med vojno na Hrvaškem so Zagrebški solisti odigrali 70 dobrodelnih koncertov (za mesto Dubrovnik, za porušene glasbene šole, za porušeno stavbo Hrvaškega narodnega gledališča v Osijeku, Otroško bolnišnico v Zagrebu ...), ob ustanovitvi nove države pa so nastopili na mnogih državnih prireditvah. Leta 2010 so prejeli veliko nagrado Orlando za posebne umetniške dosežke pri uresničevanju celotnega programa Dubrovniških poletnih iger.

Šestdeset let uspešnega delovanja tega priznanega hrvaškega ansambla klasične glasbe je treba pripisati

tudi sijajnim glasbenikom, članom Zagrebških solistov, ki jih združuje vrhunski nivo, discipliniranost ter neusahljivo navdušenje in ljubezen do glasbe, še posebej do komornega muziciranja.

TANJA SONC

Tanja Sonc (1992) se je pri petih letih začela učiti igranja na violino pri prof. Arminu Sešku. Leta 2004 je njen mentor postal Primož Novšak, profesor na Akademiji za glasbo v Ljubljani, kjer je leta 2012 tudi diplomirala. Izpopolnjevala se je na salzburškem Inštitutu Leopolda Mozarta za izjemno nadarjene mlade glasbenike, v razredu Wonji Kim Ozim. V študijskem letu 2011/2012 je študirala tudi na tamkajšnji Univerzi Mozarteum in sicer pri Igorju Ozimu. Podiplomski študij nadaljuje na Visoki šoli za glasbo v Zürichu v razredu Nore Chastain. Junija 2012 je opravila avdicijo za orkestrski praktikum Orkestra Tonhalle iz Züricha. Udeležuje se tečajev za komorno glasbo pri Primožu Novšaku, Rainerju Schmidtu, Wolfgangu Rediku, Tomažu Lorenzu, Boštjanu Lipovšku in Mateju Bekavcu ter seminarjev pri Igorju Ozimu, Stephenu Shippsu, Sylvie Gazeau, Wonji Kim Ozim in Nori Chastain.

Kot solistka je nastopila z naslednjimi orkestri: Orkester Slovenske filharmonije, Simfonični orkester RTV Slovenije, Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije, Simfonični orkester HRT, Vrhniški godalni

orkester, Simfonični orkester KGB v Ljubljani, Buhmov komorni orkester v Pragi, Mednarodni mladinski orkester Alpe-Adria, Orkester Univerze za umetnost v Gradcu, Komorni orkester solistov Društva slovenskih skladateljev, orkester Hiše kulture iz Celja, Komorni orkester Camerata Academica iz Novega Sada in Orkester Akademije za glasbo v Ljubljani.

Poleg številnih nastopov v Sloveniji je koncertirala tudi na Hrvaškem, v Italiji, Nemčiji, Švici, Belgiji, Franciji, Avstriji, na Češkem in v Združenih državah. Osvojila je številne nagrade tako na državnih kot tudi na mednarodnih tekmovanjih. Leta 2007 je bila absolutna zmagovalka na tekmovanju Etide in skale v Zagrebu, prejela pa je tudi nagrado za najboljšo izvedbo obvezne in virtuozne skladbe. Leta 2008 je prejela Škrjančevo nagrado Srednje glasbene šole. Na državnem tekmovanju TEMSIG leta 2009 je osvojila 1. nagrado (in prejela vseh 100 točk), posebno nagrado za najboljšo izvedbo obvezne skladbe ter možnost nastopanja na recitalu v Salonu glasbenih umetnikov na Festivalu Lent. Leta 2011 je zmagala na Brahmovem tekmovanju v Pörschachu v Avstriji. V študijskem letu 2010/2011 je prejela Prešernovo nagrado Univerze v Ljubljani. Leta 2012 je v okviru Samoborske glasbene jeseni zmagala na 9. mednarodnem tekmovanju Ferda Livadića na Hrvaškem ter prejela nagrado za najboljšega izvajalca. Februarja 2014 je uspešno opravila tudi avdicijo za Mednarodno akademijo Seiji Ozawa. Pri študiju jo podpira Ustanova Gallus, od leta 2014 je tudi prejemnica štipendije Akademije Notenstein iz švicarskega mesta St. Gallen.

Z VELIKIM VESELJEM NAPOVEDUJEMO:

5. februar 2015, ob 15.00

Dvorana Union, Maribor
Cikel za mlade in za izven

SPOZNAVAJMO GLASBILA: HARMONIKA

Marko Hatlak, harmonika

7. februar 2015, ob 20.30

Mali oder Narodnega doma

Jazz v Narodnem domu in za izven

RADIAN (AUT)

Martin Brandlmayr, bobni, elektronika, aranžmaji

John Norman, bas

Martin Siewert, kitare, elektronika

14. februar 2015, ob 19.30

Dvorana Union, Maribor

3. abonmajski koncert Orkestrskega cikla in za izven

ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE

Pedro Halffter, dirigent

Miha Rogina, saksofon

Spored: M. Lazar, A. Glazunov, J. Massenet, R. Strauss

17. marec 2015, ob 19.30

Dvorana Union, Maribor

3. abonmajski koncert Komornega cikla in za izven

BAIBA SKRIDE, violina

DANIEL MÜLLER-SCHOTT, violončelo

XAVIER DE MAISTRE, harfa

Spored: J. Ibert, M. Ravel, G. Fauré, H. Renié

Generalni pokrovitelj Orkestrskega cikla **dem**
dravsko elektrarno maribor

Informacijska pisarna Narodnega doma Maribor: vsak delavnik od 10.00 do 17.00, v soboto od 9.00 do 12.00 ter uro pred vsako prireditvijo. **Dvorana Union:** uro pred vsako prireditvijo. **Tel.:** (02) 229 40 11, 229 40 50, 031 479 000, 040 744 122
E: vstopnice@nd-mb.si • **spletni nakup vstopnic:** <http://nd-mb.kupikarto.si/> • Naklada: 450 kosov • Brezplačen izvod

Program je omogočila Mestna občina Maribor. Koncert je podprlo Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.

www.nd-mb.si

si RADIO SI

Medijski pokrovitelj

VEČER
RADIO CITY